

КУЛЬТУРА, ЯКА ДОПОМОЖЕ ЗАОЩАДИТИ НА ДОБРИВАХ, АБО ЧОМУ ЦЬОГО РОКУ ВАРТО СІЯТИ СОЮ

Гарний господар – це не лише той, хто може виростити хороший урожай, це той, хто вміє рахувати гроші. Особливо актуальною ця теза є під час надзвичайних ситуацій та військових дій! Вирощувати рентабельну продукцію на українських чорноземах в останні роки навчилися майже всі господарі. Проте 2022 рік приніс нам новий виклик – виростити гарний врожай за умови обмежених ресурсів. Це питання палива, дефіцит та висока ціна дефіциту трудових ресурсів. Частина спеціалістів змушені були покинути свої робочі місця, частина захищає нашу країну, порушена логістика, частина регіонів залишилися без насіння, добрив та засобів захисту рослин, військова агресія порушила фінансові механізми господарств. Одні – в експортній блокаді і не в змозі реалізувати наявну продукцію, інші – не в змозі отримати кредитні кошти, що мали бути спрямовані на посівну.

Чому зараз вигідно сіяти сою?

У цьому непростому сезоні при виборі культури для вирощування варто звернути увагу, передусім, на насіння сої, запаси якої значні.

Цього року в Україні можна було б посіяти до 8 млн га. Такі розрахунки опублікували також і всі профільні організації та асоціації. Однак зараз ситуація стрімко змінюється. У регіонах, де відносно спокійно, забезпеченість насіннєвим матеріалом інших культур достатня і, очевидно, прогнози з посівами сої на 8 млн га не здійсняться.

Найважче в цьому вегетаційному сезоні буде фермерам одноосібникам, які до останнього тримали збіжжя, чекаючи кращої ціни, і тепер не мають достатньо ресурсів, щоб якісно провести посівну. Тут найкращим рішенням для посіву буде, звичайно, соя. Плюсом також є динамічність ситуації, коли з кожним днем з'являються нові можливості, додаткові кредитні кошти, взаємодопомога та підтримка на різних рівнях.

Вибір для посівної саме сої буде позитивним досвідом і для господарств, які не мають власного парку техніки, оскільки саме ця культура, у порівнянні, наприклад, із соняшником, передбачає меншу кількість технологічних операцій під час вирощування.

Якщо говорити про забезпечення добривами, більшість господарств цього року знехтують частиною звичних процедур (наприклад, внесенням фосфорно-калійних добрив), не говорячи вже про азотні, які, очевидно, будуть у дефіциті. Тому вдалим вибором буде саме культура, яка сама може забезпечувати себе азотом.

Що варто врахувати під час вирощуванні сої в цьому сезоні?

Згідно з дослідженнями компанії "Біонорма", процес азотфіксувальної активності можна продовжити на 2-4 тижні. Щороку фахівці компанії здійснюють експедиційні виїзди на поля господарств з різним земельним банком по всій Україні. Вони помітили, що на багатьох полях уже на початку серпня спостерігається завершення активної азотфіксації, про що свідчить і зміна кольору бульбочок від яскраво рожевого до бурого, і показники активності нітрогенази (фермент, що відповідає за азотфіксацію), що знижуються.

Фахівці дослідили, які чинники впливають на передчасне старіння бульбочок та їх передчасне відмирання. Встановлено, що для бульбочок, що старіють, характерна велика кількість фітопатогенів на поверхні, мікроміцетів роду *Fusarium*. Зрозуміло, що ефект від протруєння насіння не зберігається протягом усього вегетаційного періоду, а є ефективним лише на початкових етапах органогенезу. Ще одним чинником, що впливає на старіння бульбочок, є зменшення корневих ексудатів, тобто недостатня кількість вуглецю, що необхідний для функціонування симбіотичного апарату.

Ми можемо вплинути на цей процес, застосовуючи регулятори росту, або обробляти насіння біопрепаратами, що містять мікроорганізми-продуценти фітогормонів.

Зменшення надходження поживних речовин, необхідних для функціонування симбіотичного апарату, може бути пов'язане з пошкодженням

листової пластинки рослин, наприклад там, де є ураження павутинним кліщем. Тому тут потрібно стежити за культурою і вчасно запобігати появі таких проблем.

Фахівцями компанії "Біонорма" встановлено, що заходи, спрямовані на запобігання передчасному старінню бульбочок, забезпечують додаткове отримання азоту в кількості від 30 до 50 кг/га. Тобто це та кількість, яку ми недоотримуємо, як правило, із середини до кінця липня внаслідок ураження сої шкідниками.

Одним із можливих варіантів, який пропонує "Біонорма", є сумісне застосування інокулянту "Ризоактив", чи будь-якого іншого, з біологічним протруйником "Біонорма *Pseudomonas*". Крім здатності стримувати розвиток бактеріозів, препарат характеризується хорошою фунгіцидною активністю та захищає рослини протягом усього вегетаційного періоду, зокрема і від фітопатогенів роду *Fusarium*, які фахівці виділяли із бульбочок, що старіють. До корисних властивостей препарату "Біонорма *Pseudomonas*" можна віднести і здатність бактерій біоагентів синтезувати фітогормони та комплекс біологічно активних речовин.

Детальніше про особливості вирощування сої та препарати, які стануть в нагоді аграріям, можна дізнатися на ресурсах компанії "Біонорма":

Сайт – <https://bionorma.ua/>

Facebook – <https://www.facebook.com/BioNormaUkraine>

Instagram – <https://www.instagram.com/bionorma/>

Instagram – <https://www.instagram.com/bionorma/>

YouTube – https://www.youtube.com/channel/UCE2mzSfOn6J_zf4jXeDJsrv

**BIO
NORMA**

**BIO
NORMA**